

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogescholen
t.a.v. het College van Bestuur
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **25 SEP 2019**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid joint degree hbo bacheloropleiding
Gezondheid

Onze referentie
16662595

Uw brief van
2 juli 2019 & 11 juli 2019

Uw referentie
JZ/2019/177/mh &
U19000288/RC/YK

Bijlagen
1

Geacht college,

Met de brieven van 2 juli 2019 en 11 juli 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 13 augustus 2019, hebt u, samen met Zuyd Hogeschool, mij het voornemen voorgelegd om de joint degree hbo bacheloropleiding Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen in Venlo.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 september 2019, kenmerk 2019/080a en kenmerk 2019/080b, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de joint degree hbo bacheloropleiding Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen in Venlo.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk/onder 'Oneens met Duo'.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan Zuyd-Hogeschool; de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
16662595

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding	2019/080a	10/09/2019
Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool	2019/080b	
voltijd hbo bachelor		
Gezondheid		
Venlo		

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 13/08/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool om de hbo bachelor Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen te Venlo (brief van 02/07/2019 met kenmerk JZ/2019/177/mh en brief van 11/07/2019 met kenmerk U19000288/RC/YK). Op 15/08/2019 heeft de commissie aanvullende informatie verzocht. De aanvraag was op 10/09/2019 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool om de hbo bachelor Gezondheid als bekostigde opleiding te Venlo te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvragers willen de hbo bachelor Gezondheid als joint degree in Venlo aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Gezondheidszorg. De opleiding omvat 240 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding is volgens aanvrager opgebouwd aan de

hand van zes 'vaste focussen': het talent van de gezondheidsprofessional, gezondheid in de praktijk, communicatie rondom gezondheid, gezondheid in de maatschappij, gezondheid op recept en preventieve gezondheid. Daarna kiezen de studenten zelf focussen en geven zij hun leerproces vorm in samenwerking met partners uit het netwerk van de opleiding. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo of vwo diploma, een mbo-4 diploma in o.a. pedagogisch werk, maatschappelijk werk, verpleegkunde, bouwkunde, ICT of industrieel ontwerp of mensen met een afgeronde hbo of wo opleiding met een omscholingswens. Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens aanvrager aan het werk als gezondheidsprofessional in tal van sectoren, zoals de zorg, het welzijnswerk, de bouw, de overheid, de voedingsmiddelensector en in de techniek.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen bachelor Gezondheid.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo bachelor Gezondheid aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager onderbouwt de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid aan de hand van ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' (2017), de 'Arbeidsmarktprognose 2018-2019' van het UWV (2018), het rapport 'Budget impact analyse van gecombineerde leefstijlinterventie (GLI)- raming van het benodigde budget bij opname van de GLI in de basisverzekering' van het RIVM (2018), de 'Knowledge and Innovation Agenda 2018-2021' van de Topsector Life Sciences & Health (2017), 'AZW Actueel-Actuele ontwikkelingen Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn' (2018), de 'Raming van de zorguitgaven 2018-2021' van het CPB (2016), de hbo monitor <http://www.hbomonitor.nl/nl/resultaten/kansen-op-de-arbeidsmarkt> en zeven voorbeeldvacatures. De commissie heeft het SER-rapport 'Betere zorg voor werkenden' (2014), het vervolgrapport 'Werk van belang voor iedereen' van de SER (2016) alsmede de kabinetsreactie op dit rapport (brief van 22 december 2016, met kenmerk 1062328-159105-MEVA), de publicatie 'Participatie en gezondheid' van ZonMW (2015) en het Interdepartementaal Beleidsonderzoek 'Vernieuwing in de zorg, zorg voor implementatie' (2017) waar aanvrager aan refereert betrokken bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

Aanvrager beschrijft een regionale arbeidsmarktbehoefte onder andere aan de hand van de 'Eindrapportage Maatschappelijke Business Case Innovatie-ecosysteem Venlo voor zorg en zorgonderwijs' van Hobéon (2015), het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek bacheloropleiding Gezondheid' van KBA (2018), adhesiebetuigingen en het 'Regioportret Noord- en Midden-Limburg' van Etil (2015).

Aanvrager doet een beroep op de gegevens over de arbeidsmarktperspectieven in het ROA rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022'. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie naar hetgeen hieronder wordt overwogen over het AIS van ROA. De commissie acht met aanvrager de opleidingscategorie hbo gezondheidszorg het meest relevant voor de aangevraagde hbo bachelor Gezondheid. Binnen deze opleidingscategorie maakt ROA onderscheid tussen de opleidingstypen hbo verpleegkunde en medische diagnostiek en hbo fysiotherapie. De commissie acht het opleidingstype hbo verpleegkunde en medische diagnostiek het meest verwant, aangezien ROA o.a. de hbo bacheloropleidingen Mens en Techniek, Toegepaste Gerontologie en Management in de Zorg alsmede de wo bacheloropleidingen Gezondheid en Maatschappij, Gezondheid en Leven en Gezondheidswetenschappen in dit opleidingstype heeft ondergebracht. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor deze afgestudeerden als 'goed' en ROA verwacht dat werkgevers 'grote' knelpunten in de

personeelsvoorziening in de periode tot 2022 zullen ervaren. De commissie merkt op dat binnen dit opleidingstype verder opleidingen zijn opgenomen die toegang bieden tot sterk gereguleerde zorgberoepen zoals verpleegkundige, verloskundige en tandarts. Afgestudeerden van de voorgenomen bachelor Gezondheid komen niet in aanmerking voor de functies waartoe deze zorgopleidingen toegang bieden. De commissie is dan ook van mening dat ROA's prognoses voor dit opleidingstype weliswaar een positieve indicatie bieden, maar niet onverkort toegepast kunnen worden op de bachelor Gezondheid.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 Jr.	Typering
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		22000	16	erg hoog
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	verwachte vervangingsvraag tot 2022		23700	17	gemiddeld
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	verwachte baanopeningen tot 2022		45700	33	hoog
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		35700	26	gemiddeld
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.96			groot
hbo verpleegkunde en medische diagnostiek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.96			goed

Bron: ROA, AIS

De commissie acht verder het opleidingstype hbo maatschappelijk werk relevant, mede gelet op het feit dat aanvrager zelf de bachelor Social Work als verwant aanbod kenschetst. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'redelijk' en verwacht 'enige' knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 Jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5800	4	0.7	laag
hbo maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2022		21100	16	2.5	gemiddeld
hbo maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2022		26900	20	3.1	gemiddeld
hbo maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		29800	23	3.4	gemiddeld
hbo maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.04				enige
hbo maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.04				redelijk

Bron: ROA, AIS

Ten slotte acht de commissie het opleidingstype hbo fysiotherapie enigszins relevant, aangezien binnen dit opleidingstype de verwante hbo bacheloropleiding Voeding en diëtetiek is opgenomen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed' en verwacht 'grote' knelpunten in de personeelsvoorziening. De commissie merkt op dat binnen dit opleidingstype verder opleidingen zijn opgenomen die toegang bieden tot sterk gereguleerde zorgberoepen zoals ergotherapeut en logopedist. Afgestudeerden van de voorgenomen bachelor Gezondheid komen niet in aanmerking voor de functies waartoe deze

opleidingen toegang bieden. De commissie is dan ook van mening dat ROA's prognoses voor dit opleidingstype weliswaar een positieve indicatie bieden, maar niet onverkort toegepast kunnen worden op de bachelor Gezondheid.

Aanvrager beschrijft dat uit de 'Arbeidsmarktprognose 2018-2019' van het UWV naar voren komt dat 'uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling' de arbeidsmarktsector is met de grootste groei (p. 14). Vervolgens verbindt aanvrager dit gegeven met de stelling dat binnen arbodiensten steeds meer taken van artsen worden overgenomen door casemanagers (<https://hrnavigator.nl/arbodienst/belangrijkste-trends-en-ontwikkelingen-arbodiensten/>). Deze ontwikkeling biedt volgens aanvrager kansen voor afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid omdat zij beschikken over kennis op het gebied van preventie en gezondheid. De commissie merkt op dat de verschuiving van taken van de bedrijfsarts naar de casemanager die in dit nieuwsbericht wordt gesignaleerd geen verband houdt met de groei in de arbeidsmarktsector 'uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling' die het UWV constateert. Arbodiensten en preventieve gezondheidszorg vallen in een andere arbeidsmarktsector dan uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling. De commissie constateert dat uit het nieuwsbericht wel valt af te leiden dat het aantal casemanagers toeneemt en dat afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid mogelijk als casemanager zouden kunnen werken. Daarmee biedt deze laatste bron een geringe indicatie van het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid.

Vervolgens betoogt aanvrager dat er behoefte is aan meer leefstijlcoaches aan de hand van het rapport 'Budget impact analyse van gecombineerde leefstijlinterventie (GLI)- raming van het benodigde budget bij opname van de GLI in de basisverzekering' van het RIVM. In dit rapport is doorgerekend wat de kosten zullen zijn voor GLI-behandelingen die vanaf 2019 worden vergoed uit de basisverzekering. Deze behandeling is gericht op mensen met obesitas of overgewicht én een verhoogd risico op hart- en vaatziekten of diabetes en op mensen met overgewicht in combinatie met artrose of slaapapneu. Zij leren tijdens de 2-jarige behandeling gezonder te eten en meer te bewegen. Het RIVM schat dat ca. 28% van de Nederlandse bevolking (3,5 miljoen mensen) in aanmerking komt voor deze behandeling, maar dat de komende jaren beduidend minder behandelingen gestart zullen worden vanwege het tekort aan gecertificeerde leefstijlcoaches (p. 19-21). De opleiding tot leefstijlcoach is een post-hbo opleiding die door verschillende organisaties wordt aangeboden, geaccrediteerd door de Beroepsvereniging van Leefstijlcoaches Nederland (niet geaccrediteerd door de NVAO). Volgens aanvrager voldoet de hbo bachelor Gezondheid eveneens aan de eisen die de beroepsvereniging stelt. De commissie heeft dit echter niet kunnen verifiëren, waardoor de commissie niet kan vaststellen of afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van het tekort aan gecertificeerde leefstijlcoaches.

Aanvrager stelt dat de bachelor Gezondheid aansluit op de 'Knowledge and Innovation Agenda 2018-2021' van de Topsector Life Sciences & Health omdat binnen de opleiding expliciet aandacht wordt besteed aan verschillende thema's uit de kennisagenda, zoals Homecare and self-management en Health Technology assessment, individual functioning and quality of life (p. 15). De commissie heeft geconstateerd dat deze thema's zowel in de Kennisagenda als in de opleiding vertegenwoordigd zijn. Dit is echter geen blijk van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding.

Aanvrager stelt dat het lastig is om de vraag naar afgestudeerden van de bachelor Gezondheid te kwantificeren en dat men om die reden verwijst naar algemene informatie over de arbeidsmarkt in de zorg- en welzijnssector, zoals AZW Actueel- Actuele ontwikkelingen Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (2018). De commissie deelt de stelling van aanvrager dat de 'gezondheidsprofessional' in dit rapport niet is opgenomen. De commissie merkt op dat uit dit rapport wel een helder beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan een groot aantal specifieke zorg- en welzijnsberoepen naar voren komt. Zo verwacht AZW zowel in het 'veel vraag'- als in het 'weinig vraag'-scenario een substantieel tekort aan verpleegkundigen op mbo en hbo niveau, verzorgenden en pedagogisch medewerkers niveau 4 en in beide scenario's een overschot aan maatschappelijk werk en dienstverleners (p. 5). De commissie merkt op dat afgestudeerden van de bachelor Gezondheid niet

in aanmerking komen voor baanopeningen voor verpleegkundigen en andere sterk gereguleerde zorgberoepen, zoals hierboven ook bij de bespreking van ROA's prognoses is aangegeven. De tekorten bij deze beroepen impliceren dus geen arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de onderhavige bacheloropleiding. Gelet op het feit dat aanvrager de hbo bacheloropleiding Social Work als verwant beschouwt, is de commissie van mening dat de (minder gunstige) scenario's voor maatschappelijk werk en dienstverleners het meest relevant zijn voor deze opleiding.

Voorts verwijst aanvrager naar de CPB raming van de zorguitgaven voor de periode 2018-2021, waarin is beschreven dat de zorgsector als geheel in de periode 2017-2021 zal groeien met 100.000 voltijdbanen per jaar (p. 17). De commissie constateert dat deze raming geen uitsplitsing geeft naar beroep noch naar opleidingsniveau, waardoor hier geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan de bachelor Gezondheid uit afgeleid kan worden. Hetzelfde geldt voor de verwijzing van aanvrager naar de hbo monitor 2018 (<http://www.hbomonitor.nl/nl/resultaten/kansen-op-de-arbeidsmarkt>).

Ten slotte levert aanvrager ter onderbouwing van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid een zevental voorbeeldvacatures aan (één peiling, dus er is geen trendlijn zichtbaar). Het betreft vacatures voor docent Leefstijlcoach, Consulent Gezondheidsbevordering, Adviseur Gezondheidsbevordering, Gezondheidsbevorderaar, Beleidsmedewerker Gezondheid, Functionaris gezondheidsbevordering en Projectmedewerker kwaliteit & zorg op de juiste plek bij organisaties in heel Nederland. De commissie constateert dat bij één vacature een afgeronde wo opleiding wordt gevraagd. Afgestudeerden van de voorgenomen hbo bachelor komen daar dus niet voor in aanmerking. Bij de overige zes vacatures wordt gevraagd naar (tenminste) een afgeronde hbo opleiding en kennis van en/of ervaring met gezondheidsbevordering. Afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid zouden in aanmerking kunnen komen voor deze zes vacatures, dus deze geven een indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden. Gelet op de geringe omvang van de steekproef is de commissie terughoudend om hier veel gewicht aan toe te kennen.

Aanvrager beschrijft een regionale arbeidsmarktbehoefte ten eerste aan de hand van de 'Eindrapportage Maatschappelijke Business Case Innovatie-ecosysteem Venlo voor zorg en zorgonderwijs' van Hobéon. In dit rapport is beschreven dat de provincie Limburg, de gemeente Venlo, Fontys Hogescholen, Zuyd Hogeschool, ROC Gilde en een aantal andere organisaties een gezamenlijk ecosysteem willen inrichten om de zorgpraktijk, het onderwijs en de samenwerking tussen de verschillende betrokken organisaties te verbeteren. In deze rapportage zijn de doelstelling, het organisatorische model en het businessmodel beschreven van het beoogde ecosysteem. De commissie constateert dat geen beeld geschetst van de arbeidsmarktbehoefte in de regio, dus ook niet van een concrete arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo bacheloropleiding.

KBA heeft op verzoek van aanvrager 108 werkgevers in de zorg- en welzijnssector benaderd. 53 mensen hebben gereageerd. KBA heeft een omschrijving geleverd van alle bevraagde organisaties en respondenten, maar heeft geen lijst met namen aangeleverd. Op de vraag of het profiel van de gezondheidsprofessional in de eigen organisatie voorkomt hebben 28 personen met 'ja' geantwoord, 6 personen met 'ja, over 5 jaar' en 9 'nee'. Als bijpassende functiebenamingen wordt de verpleegkundige het meest genoemd door de respondenten, gevolgd door sociaal werker of maatschappelijk werker. Ook de termen (ambulant) begeleider en behandelaar/psycholoog komen voor (p. 18 en 19). Uit het onderzoek komt naar voren dat circa 80% van de respondenten verwacht dat de behoefte aan dit type professional de komende jaren zal groeien, zowel binnen de eigen organisatie als in het algemeen (p. 20). KBA heeft ook gepoogd de arbeidsmarkt vraag te concretiseren door te bepalen hoeveel fte in de responsgroep werkzaam is met (de kern van) het profiel van de gezondheidsprofessional, een schatting te maken van het aantal werkzame personen met dit profiel over 5 jaar en deze vraag te verdelen in vervangings- en uitbreidingsvraag. De onderzoekers komen daarbij uit op een jaarlijkse vraag van circa 77 fte. De commissie is terughoudend om veel gewicht toe te kennen aan deze schatting, gelet op het feit dat

de respondenten de functie 'verpleegkundige' het vaakst noemen als verwante functie terwijl afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid niet als verpleegkundige aan het werk kunnen gaan en gelet op het feit dat de berekening berust op verschillende aannames en schattingen.

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de regionale arbeidsmarktbehoefte verder naar acht adhesiebetuigingen. De commissie heeft geconstateerd dat in één adhesiebetuiging de intentie wordt uitgesproken dat de organisatie 3 afgestudeerden van de bachelor Gezondheid in dienst zal nemen. De overige zeven adhesiebetuigingen bevatten slechts een verklaring dat men het voornemen voor de opleiding steunt. Van deze verklaringen zijn er twee ondertekend door medewerkers van de organisatie die de intentieverklaring heeft geleverd, is er één geleverd door een student en is er één niet voorzien van een naam noch ondertekening. Om die reden kent de commissie alleen gewicht toe aan de adhesiebetuiging met concrete intentieverklaring.

Ten slotte verwijst aanvrager naar het 'Regioportret Noord- en Midden-Limburg' van Etil (2015). In dit regioportret zijn de ontwikkelingen beschreven van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de zorg en WJK. De onderzoekers concluderen dat in de regio Noord- en Midden-Limburg een groeiende behoefte is aan hoogopgeleide (zorg)professionals en dat werkgevers hogere eisen stellen aan de competenties van bestaande werknemers (p. 4-5). De commissie constateert dat het rapport enigszins gedateerd is aangezien de prognoses betrekking hebben op de periode 2016-2020. Desalniettemin deelt de commissie het standpunt van aanvrager dat uit dit onderzoek een groeiende vraag naar hoger opgeleide professionals in de zorg en in het welzijnswerk naar voren komt. Een specifieke behoefte aan afgestudeerden met het profiel van de Gezondheidsprofessional kan uit dit regioportret echter niet worden afgeleid.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de bachelor Gezondheid beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte. De positieve indicaties die uit het nieuwsbericht van de hrnavigator, de adhesiebetuiging met intentieverklaring en de schattingen van respondenten uit het KBA onderzoek naar voren komen zijn te weinig concreet om te kunnen vaststellen dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan deze afgestudeerden.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de bachelor Gezondheid verwijst aanvrager naar het rapport 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen- de contouren' van de Commissie Innovatie Zorgberoepen en Opleidingen (2015) en de uitwerking daarvan in het rapport 'Anders kijken, anders leren, anders doen' van de Commissie Innovatie Zorgberoepen en Opleidingen (2016). Verder refereert aanvrager aan drie 'Inspiratiebrieven voor het Hoger Gezondheidszorgonderwijs' van de Vereniging Hogescholen (2015). De commissie heeft het SER-rapport 'Betere zorg voor werkenden' (2014), het vervolgrapport 'Werk van belang voor iedereen' van de SER (2016) alsmede de kabinetsreactie op dit rapport (brief van 22 december 2016, met kenmerk 1062328-159105-MEVA), de publicatie 'Participatie en gezondheid' van ZonMW (2015) en het IBO 'Innovatie in de zorg' (2017) eveneens betrokken.

Aanvrager beschrijft dat in het rapport van de Commissie Innovatie Zorgberoepen en Opleidingen (de commissie Kaljouw) verschillende veranderingen worden beschreven. Het gaat daarbij o.a. om de wijze waarop het begrip gezondheid wordt gedefinieerd, demografische ontwikkelingen en technologische ontwikkelingen (p. 15). In de nota staat dat er meer dan 2400 verschillende zorg- en zorgverwante beroepen en functies en ongeveer 1700 verschillende zorgopleidingen zijn, die voornamelijk vernieuwen binnen de grenzen van het eigen vakgebied en die onvoldoende in staat zijn om snelle technologische vernieuwingen te implementeren in de opleidingen en de praktijk (p. 19). De commissie stelt dat er om die reden behoefte is om het beroepen- en opleidingscontinuüm opnieuw te ontwikkelen (p. 19). Aanvrager betoogt dat de bacheloropleiding Gezondheid aansluit bij dit advies doordat binnen de opleiding diverse disciplines worden samengebracht en doordat de studenten leren om in complexe situaties multidisciplinair samen te werken. De commissie onderschrijft dit betoog.

Aanvrager geeft aan dat het vervolgrapport van de commissie Kervezee voortborduurde op het advies van de commissie Kaljouw. In dit rapport beveelt de commissie aan dat het onderwijs sterker gerelateerd wordt aan praktijksituaties, dat studenten beter leren samenwerken, zowel met burgers als met andere professionals en dat studenten meer ruimte moeten krijgen om hun eigen leertraject vorm te geven (p. 30). In het rapport wordt ook gerefereerd aan de Inspiratiebrieven voor het hoger gezondheidsonderwijs van de Vereniging Hogescholen (p. 28). In deze brieven beschrijft de Vereniging hoe de hogescholen hun zorg- en welzijnsopleidingen beter kunnen vormgeven, o.a. door aan te sluiten bij een ordening in rollen en bekwaamheden. Deze ordening maakt het ook gemakkelijker om interdisciplinaire programma's op te zetten. De commissie constateert dat aanvrager met de opzet en inrichting van de bacheloropleiding Gezondheid aansluit bij het advies van de commissie Kervezee en bij de voorstellen van de Vereniging Hogescholen om het curriculum van zorgopleidingen meer uniform op te bouwen.

Aanvrager heeft verder bij de arbeidsmarktbehoefte betoogd dat het overheidsbeleid gericht op een inclusieve arbeidsmarkt ertoe leidt dat meer aandacht besteed moet worden aan 'preventie op de werkvloer'. Aanvrager verwijst in dit kader naar de rapporten 'Betere zorg voor werkenden' en 'Werk van belang voor iedereen' van de SER en de kabinetsreactie op dit laatste rapport, alsmede naar het rapport 'Participatie en gezondheid' van ZonMw (2015). Volgens aanvrager kan de onderhavige hbo bachelor Gezondheid hier een rol bij spelen. De commissie onderkent dat in deze rapporten wordt geconstateerd dat preventie van beroepsziekten meer aandacht moet krijgen en dat daarbij kennis over wet- en regelgeving, betere samenwerking tussen werkgevers, bedrijfsgezondheidszorg en reguliere zorg en het verbeteren van de communicatie tussen de verschillende betrokkenen van belang wordt geacht. Naar mening van de commissie kunnen afgestudeerden van de hbo bachelor Gezondheid hier een bijdrage aan leveren.

Aanvrager heeft voorts gerefereerd aan het Interdepartementale Beleidsonderzoek 'Vernieuwing voor de zorg, zorg voor implementatie' waarin onderzoek is gedaan naar welke vormen van overheidsbeleid de totstandkoming van doelmatige innovaties in de zorg en de implementatie daarvan kunnen bevorderen. In het rapport wordt onder andere geconstateerd dat innovaties nu nog onvoldoende opgeschaald worden (p. 37). De commissie is met aanvrager van mening dat de bachelor Gezondheid kan bijdragen aan de opschaling en implementatie van innovaties doordat studenten leren om technologische vernieuwingen in de zorg- en welzijnspraktijk te implementeren.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de bachelor Gezondheid aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte, maar dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de hbo bachelor Gezondheid beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 13/08/2019 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool om de hbo bachelor Gezondheid in Venlo aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van verwante hbo en wo bacheloropleidingen. Aanvrager beschouwt de volgende hbo bacheloropleidingen als verwant: Toegepaste Gerontologie, Verpleegkunde, Gezondheidszorg Technologie, Toegepaste Psychologie, Human Resource Management, Sportkunde, Bachelor Management in de zorg, Social Work, Voeding en Diëtetiek en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Verder beschouwt aanvrager de volgende wo bacheloropleidingen verwant: Gezondheid en Leven, Voeding en Gezondheid, Gezondheid en Maatschappij, Gezondheidswetenschappen en Informatiedienstverlening en Management. De commissie acht, gelet op de instroomeisen en het arbeidsmarktperspectief voor afgestudeerden,

met name de hbo bacheloropleidingen Toegepaste Gerontologie, Toegepaste Psychologie, Sportkunde, management in de zorg, Social Work, Voeding en Diëtetiek en Maatschappelijk werk en Dienstverlening sterk verwant aan de voorgenomen bachelor Gezondheid.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen 3 jaar.

Opleiding	Instelling	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19
B Social Work (34116)	Avans Hogeschool (07GR)				689	785
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA)				294	294
	Christelijke Hogeschool Windeshelm (01VU)				802	756
	De Haagse Hogeschool (27UM)				357	316
	Fontys Hogescholen (30GB)	453	348	374	315	308
	Gereformeerde Hogeschool (22HH)				114	136
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)				713	639
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)			711	713	746
	Hogeschool Utrecht (25DW)				563	501
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)					741
	Hogeschool Zeeland (21MI)	120	124	129	119	146
	Hogeschool Zuyd (25JX)	239	184	154	233	224
	Inholland (27PZ)					564
	NHL (21WN)				164	
NHL Stenden Hogeschool (31FR)					287	
Saxion Hogeschool (23AH)		525	514	622	634	
B Toegepaste Gerontologie (30109)	Christelijke Hogeschool Windeshelm (01VU)	50	27	18	29	19
	Fontys Hogescholen (30GB)	40	50	20	20	28
B Gezondheid en Maatschappij (50018)	Wageningen University (21PI)	74	90	73	60	69
B Voeding en Gezondheid (56868)	Wageningen University (21PI)	131	138	150	157	148
B Gezondheid en Leven (50509)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	345	150	245	255	291
B Sport, Gezondheid en Management (34057)	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	277	229	193		
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	189	173	164	0	0
B Gezondheidswetenschappen (56553)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	176	161	147	180	274
	Universiteit Maastricht (21PJ)	301	272	230	221	294
	Universiteit Twente (21PH)	46	42	31	61	63
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	249	80	251	273	205
B Management in de Zorg (34538)	Avans Hogeschool (07GR)	28	27	12	12	12
	Fontys Hogescholen (30GB)	42	23	25	27	40
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	44	19	49	66	72
	Hogeschool Leiden (21RI)	18	14	11	6	21
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	6	8	5	11	0
	Hogeschool Utrecht (25DW)	90	73	70	64	76
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	35	66	51	63	70
B Sport, Management en Ondernemen (34599)	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	272	277	276		
B Toegepaste Psychologie (34507)	Fontys Hogescholen (30GB)	385	341	413	441	445
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	176	184	189	182	181
	Hogeschool Leiden (21RI)	193	212	234	217	232
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	397	376	379	377	390
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	136	138	157	118	170
	Saxion Hogeschool (23AH)	376	323	296	292	365
B Voeding en Diëtetiek (34579)	De Haagse Hogeschool (27UM)	449	228	226	280	271

	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	195	97	115	182	166
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	222	255	239	312	273
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	165	163	165	128	211
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (34616)	Avans Hogeschool (07GR)	350	258	264	6	3
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA)	138	137	134	0	0
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)	291	265	262	9	8
	De Haagse Hogeschool (27UM)	207	156	128	0	1
	Gereformeerde Hogeschool (22HH)	90	47	58	0	0
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	241	204	241		
	Hogeschool Leiden (21RI)	156	135	127	1	0
	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	378	281	0	0	0
	Hogeschool Utrecht (25DW)	368	249	285	26	45
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	477	382	325	293	218
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	315	318	323	269	35
	Inholland (27PZ)	507	436	345	413	105
	NHL (21WN)	205	150	146	0	
	Saxion Hogeschool (23AH)	228	3	0	0	0
B Sport en Bewegingseducatie (34059)	Fontys Hogescholen (30GB)	236	243	244		
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	153	156	156	0	0
	Hogeschool Zeeland (21MI)	62	62	43		
B Sportkunde (34040)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)	86	76	61	97	147
	De Haagse Hogeschool (27UM)	88	112	101	177	202
	Fontys Hogescholen (30GB)				219	244
	Hanzehogeschool Groningen (25BE)				178	175
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)				278	274
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)				375	331
	Hogeschool Zeeland (21MI)				37	31
	Inholland (27PZ)	201	171	150	126	146
eerstejaarsstudenten	totaal	10696	9258	9709	12236	13428

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een interessepeiling onder bezoekers van open dagen bij verwante opleidingen. Aanvrager verwacht dat jaarlijks circa 80 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch, mede gelet op de instroom in verwante opleidingen.

De commissie heeft bij criterium a geconstateerd dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de voorgenomen hbo bachelor Gezondheid beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte. Om die reden heeft aanvrager evenmin aangetoond dat er in het landelijk aanbod ruimte is voor deze opleiding.

Vestiging van de opleiding in Venlo heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Gezondheid te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo bachelor Gezondheid in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. De commissie is van mening dat de voorgenomen hbo bachelor Gezondheid het meest verwant is aan een aantal bestaande opleidingen die in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij zijn ondergebracht. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de voorgenomen opleiding in het Croho onderdeel te laten registreren waar ook de verwante opleidingen zijn ingedeeld.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.

